

16452.

DE
Secali cornuto ejusque viribus
medicinalibus.

DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICO-PHARMACOLOGICA,

QUAM
CONSENTIENTE AMPLISSIMO MEDI-
CORUM ORDINE

IN

UNIVERSITATE LITERARUM CAESAREA
DORPATENSIS,

UT GRADUM

DOCTORIS MEDICINAE

RITE ADIPISCATUR

H. L. Q. C.

PUBLICICE DEFENDET

Georgius Joannes Glocke,
ESTHONUS.

DORPATI LIVONORUM.
TYPIS J. C. SCHUENMANNI,
TYPOGRAPHI ACADEMICI.
MDCCCXXXVII.

IMPRIMATUR

haec dissertatio ea conditione, ut simulac typis excusa fuerit, quinque exemplaria collegio, cui exploratio librorum mandata est, tradantur.

Dorp. die 13. Martii 1837.

SAHMEN, Decanus.

D17803

Nomina et descriptio secalis cornuti.

Remedium nostrum variis nominibus gaudet. In lingua Latina sequentibus utuntur: Secale cornutum, S. corniculatum, S. temulentum, S. turgidum; Clavus secalinus, Cl. silignis, Clavus, Clavi, calcar, mater secalis, orga, Sclerotium clavus, Clavaria clavus, Spermoeidia clavus, Secalio puerperalis et Melanophyllum secalinum. In lingua Germanica: Mutterkorn, Mutterkernlein, Mutterkörner, Mutterrocken, Mutterzapfen, Mehldrine, Mehlmutter, Mühltrieb, Martinskorn, Achterkorn, Afterkorn, Bockshorn, Brandkorn, Dürrkorn, Erdenkopf, Gehäret Korn, Gehörnt Korn, Hahnenbrodt, Hasenbrodt, Hahnsporn, Horn, Hungerkorn, Klaap, Klapp, Kornmutter, Kornstaupe, Kornzapfen, Rankkorn, Rezkorn, Rezkoggen, Rockenmutter, Rockenmütterlein, Rundrie, Schwarzkorn, Stiefmutterkorn, Taubkorn, Tottenkopf, Vogelsporn, Wolfszahn, Zapfenkorn. In lingua Francogallica: Blé et Bled cornu, Blé et Bled ergoté, Bled farouche, Bleds fourchus, Bled have, Le Clou, Clou à l'ergot, Ebran, Ergot, Lés Ergots, Grain cornu, Grain épe-

currunt, quorum extremitatibus superioribus adhaerent appendiculæ ex cinereo albescentes, plerumque subpellucidae et ad formam quod attinet, valde commutabiles; quæ vero, cum facile defringantur, solummodo fere, dum grana spica adhuc continentur, observari possunt. Secalis cornuti superficies rubiginis pulvere scabra, non facile, imo ne aqua fervida quidem, prorsus purgari potest; atrectatu digiti accipiunt rubicundum colorem, quod pollen vero in aliis granis omnino non repertum, comes non inseparabilis Secalis cornuti esse videtur. Haud raro accidit fortuito, ut semina sive per longitudinem sive in transversum rimosa sint, habeantque foramina, quæ ab insectis terebrari falso opinantur scriptores.

Recens secale cornutum est molle, fungo-um, subtenax; vetus autem magis friabile, et diffractum amygdalarum instar, glabram offert superficiem. Disjunctæ partes exhibent medullam internam solidam farinosam, plerumque albidam.

Quæ quidem substantia tenuissima membrana vestita est, eaque tam intime cum illa conjuncta, ut nequaquam, vel cum aqua macerata, separari possit. Color hujus membranae, id est vestimenti externi, atropurpureus, interdum quoque subniger est. Haud raro accidit, ut hujus membranae color ad indefinitam quandam extensionem usque plus minusve migret in medullam, ita, ut ejus limbus ex violaceo ad medium usque magis magisque albescat. Medium tamen semper albidum, nunquam caeruleum reperitur.

Recens secale cornutum, secundum cl. Wiggers (1), dum in aëre temperaturæ 20—30° R. exsiccatur, non nisi 0,36 — 0,38 ponderis amittit, forma et volumine vix mutatis. Exsiccatum autem, aëris humiditatem subito attrahit. Aliquantulo levius esse aqua, a plurimis quidem auctoribus affirmatur, quod aquæ, cui caute imponitur innatat; sed sententiæ eorum assentiri non possumus, quia rapide in eam immersum statim fundum petit.

Ruditer quidem contundi secale cornutum facile, sed perdifficile redigi potest in pulverem subtilissimum, etiamsi antea exsiccatum sit. Pulverem præbet rubicundo-cinereum, sternutationem moventem, ut Lange (1), Plenck (2), aliique affirmant, cui assertioni vero Bigelowi (3) et mea experientia repugnat. Subactus cum aqua pulvis fit massa parum coherens et concolor, quod vero cur fiat, facile ex analysi chemica intelligi potest, quæ magna cum copia olei unguinosi eum impregnatum esse, ostendit. Odor secalis cornuti recens collecti peculiaris et compositus, foeno recenti cum lacte acescente commixto, similis; grana vero per longius tempus servata, polentæ haud dissimilem odorem,

-
- 1) Inquisitio in Secale corn., auctore H. A. L. Wiggers. Gottingæ 1831.
 - 2) Descriptio morborum ex usu clavorum secalinorum cum pane. Luc. 1717.
 - 3) Plenckius Toxicologia. Viennæ 1785.
 - 4) The New-England Journal of Med. and Surgery. Vol. V. Boston 1816.

subtiliter vero trita, fructuum cacao praeparatorum, praecipue adhuc calidorum, cum principio quodam nauseoso inquinatum, spargunt. Saporem initio fere nullum, postea vero amygdalarum recentium, vappidum, subacrem excitant. Secale cornutum igni admotum, flamma clarissima consumitur et lardi odorem spargit, carbonem vero voluminis integri grani relinquit.

Nonnulli auctores varias species secalis cornuti statuerunt, quae quidem distributiones in eo tantummodo consistere videntur, ut innocua et maligna grana distinguant. Lange (l. c.) longa, brevia, magna, parva, crassa et tenuiora distinguit, quorum longa et crassa censet nociva. Willdenow (1) itidem distinguit maligna et benigna: haec esse, ait, intus alba, extus pallide violacea, sine ullo sapore et odore; illa autem intus caeruleo-cinerea, externe saturate violacea vel nigra, eorumque odorem foetidum, saporem acutum. Quam quidem sententiam quoque secutus est ill. Courhaut (2). Cl. Wiggers vero, qui maxima cum diligentia naturam huius remedii perscrutatus est, nullam differentiam, nisi magnitudinis, statuendam esse censet. Quum vero omnia vegetabilia narcotica, quibus secale cornutum quovis respectu adnumerari debet, in diversis evolutionis stadiis et sequenti tempore, e diverso conservationis modo, vires diver-

sas ostendant, varias quoque de efficacia remedii nostri sententias prolatas esse, mirum non videbitur. Cl. Busch (1) illud ante messem collectum tantummodo efficax esse contendit, cum exsiccatio in temperatura calidiori, sicuti frumentum in nostris etiam regionibus tractatur, vim remedii nostri omnino deleat; experimenta ab Hertwig (2) instituta, nos de illa re certiores fecerunt. Ita etiam in forma pulveris servatum et luci expositum celeriter inefficax fit. Quod conservationem secalis cornuti attinet, cl. Löwenhard (3) observavit, grana integra, in vase non nimis firme clauso servata, addito frustulo camphorae, ne a vermicibus corrodamur, vires suas per longum tempus, imo etiam per plures annos, retinere.

Tandem ne ortum atque naturam huius remedii omni ex parte silentio praeteream, paucis adhuc verbis referam, quas opiniones de secalis cornuti origine et indole auctores protulerint.

Omnes in duas classes distribui possunt, quarum

1. altera secale cornutum ex ipso semine secalis cerealis certa quadam ejus mutatione exoriri arbitratur,

1) Willdenow's Grundriss der Kräuterkunde. Berlin 1821.

2) Archives generales de medic. T. XIX. p. 131.

1) Busch's d'Outrepoint's und Ritgen's neue Zeitschrift für Geburtsk. Bd. I. H. 1.

2) Versuche und Beobachtungen über die Wirk. des Mutterkorns von Lorinser. Berlin 1824 p. 93.

3) Summarium des Neusten aus der ges. Medicin n. s. w. 1830. Heft 9, S. 121.

II. altera illud plantam habet parasiticam, in secali cereali crescentem, i. e. fungum.

Quod priorem sententiam atinet, degenera-
tionis processum vario modo explicant:

1) Alii contendunt frequentibus pluviis, quibus solum nimis humectatur, plantam ju-
sto majorem succi copiam attrahere, ita ut, cor-
ticibus adhuc tenerorum granorum ruptis, inter-
na substantia denudata, augeatur, et solis aestu
in secale cornutum mutetur. Haec cl. Gle-
ditsch (1), Kirchseisen (2) et multorum aliorum
opinio est.

2) Alii affirmant nebulis, melligine aliisque
quisquiliis, quibus aer nimis humidus saepissi-
me inquinatus est, in semina immatura ipsa
agentibus, secale corn. progigni ut cl. Müller (3),
Winckler (4), aliique.

3) Secundum ill. Vauquelin (5) aliosque,
putredine amyllum seminum in massam mucosam,
gluten vero in oleum unguinosum et ammo-
nium transit, et ita sec. corn. formatur.

4) Auctoribus cl. Muenchhausen (6) et

Field (1) semina immatura ab insectis terebran-
tur, quo facto venenata, vel interdum insecto-
rum larvis impraegnata in secale cornutum ab-
eunt.

5) Tandem e corruptione germinis ipsius
secale cornutum derivant viri cl. Willdenow
et Leveille (2); ille in molam excrescens albumen
corculi evolutionem impedire, hic ovarium fun-
go (Sphacelia segetum) obduci asserens.

Quod ad alteram sententiam pertinet, secale
cornutum fungum esse, cl. Geoffroi (3) pri-
mo eam protulit, post eum Muenchhausen (l. c.)
speciem ipsam accuratius insignivit nomine
Clavariae solidae. Cl. Schranck (4) secali cornu-
to Clavariae clavi nomen indidit, cujus tamen
de natura non omnino certum iudicium tulit.
Cl. Fries (5) secale cornutum sine ulla dubita-
tione inter fungos numerat, nomen ei imper-
tius Spermoeidae clavi. Cl. De Candolle (l. c.)
propter magnam cum quibusdam generis Sclero-
tii speciebus, (ut cum Scl. compacto et Scl. ster-
corario) similitudinem, huic generi fungorum
etiam secale cornutum, sub nomine Sclerotii
clavi adnumerat. Denique cl. Wiggers (l. c.),
cujus disquisitiones exstant accuratissimae de
substantiae illius natura institutae, secale cor-

1) Physikal. öconom. und botan. Abhandlung. Th. I.
p. 140.

2) Beobachtungen über das Mutterkorn und dessen
Entstehung. Altenburg 1800.

3) Acta medic. Berol. Dec. II. Vol. 6. p. 50.

4) Geigers Magaz. f. d. Pharmac. Bd. 16 p. 142.

5) Annales de Chimie et de Physique. Tome III.
p. 337.

6) Der Hausvater. Theil I. Stück 2, p. 244.

1) Annals of Philosophy N. S. XI. 14.

2) Archives general. de medic. T. XII. p. 638.

3) Memoires de l'academ. royale des Sciences 1711
p. 225.

4) Bayersche Flora. Bd. II. p. 571.

5) Systema mycologic. II. p. 268.

nutum e pulvere rubro in granis reperiundo, exoriri vidit, dicto pulvere radicibus secalis cerealis ante florum aestivationem supposito et terra mediocriter humectata. Qua re, quum tantum interesse videret inter secalis cornuti atque seminis secalis cerealis partes constituentes chemicas, tum utriusque ortum, cum incrementum, atque maturitatem respiciens, cumque altera ex parte tanta secalis cornuti appareret cum fungis a cl. De Candolle allatis similitudo formae, odoris, coloris, partium constituentium chemicarum, efficacitatis; substantiam illam fungum esse et ipse sibi persuasit.

Nec vero ego possum, quin, bene perpensis et reputatis argumentis ad sustentandam Wiggersii sententiam allatis, in hanc discedam.

Analysis chemica.

De hac substantia jam inde ab initio saeculi praeteriti analyses chemicae institutae sunt, quarum primam anno 1717 Daumius (1) divulgavit. Tum Schmieder, Parmentier, Nebel, Le Sage, Bouvoisin, Read, Schrader, Model (2),

1) Daumius in oratione ejus: Gott gewidmete Gedanken über Es. XVIII. 4. 5. 6. unter genauer Uebersetzung der jetziger Zeit herumschweifenden Krampf- oder Kriebelkrankheit. Budissin 1717.

2) John's chemische Tabellen der Pflanzenanalysen.

Buequet, Cornet, Tessier (1), Vanquelin (2), Pettenkofer (3), Keyl (4), Robert (5) et Wiggers secale cornutum chemice disjungere atque elementa ejus indagare studebant. Omissis ceteris non nisi ultimo loco nominati viri, cl. Wiggers analysin hic in medium proferam, quia magna cum cautione instituta est, et quia nonnullae substantiae ab ipso inventae, tum physiologicis, tum etiam experimentis therapeuticis inserviebant.

Ille enim inveniebat in 100 grammatibus secalis cornuti sequentes substantias:

1. Olei unguinosi albi proprii	35,0006 grammata.
2. Materiae unguinosae albae crystallisabilis permollis	1,0456 —
3. Cerini	0,7578 —
4. Materiae fungosae	46,1862 —
5. Ergotini	1,2466 —
6. Osmazomi vegetabilis	7,7645 —
7. Sacchari Spermoediae	1,5530 —

1) Traité des maladies des grains par M. Tessier. Paris 1783.

2) Annales de chimie et de physique. Tome III. p. 337.

3) Hermbstädt's Bulletin VIII. H. 1. et Buchner's Repert. Bd. III. p. 65.

4) De secali cornuto, ejusque vi in corpus humanum salubri et noxia. Berolini 1823.

5) Rust's Magazin der gesammten Heilkunde. Band 25 p. 32.

8. Materiae gummoso-ex-
tractivae sanguineo
cum pigmento con-
junctae et nitroge-
nium continentis . 2,3250 grammata.
9. Albuminis vegetabilis . 1,4600 —
10. Kali phosphorici aciduli 4,4221 —
11. Calcariae phosphoricae
cum minimis ferri
vestigii conjunctae 0,2922 —
12. Terrae siliciae . . . 0,1394 —

Ex sicca distillatione secalis cornuti eliciebantur:

1) Copia quaedam olei empyreumatici rubro-fusci, eoque insignis, quod subito durescebat et unguenti consistentiam accipiebat.

2) Liquor fusco-ruber, ex ammonio, fortasse cum acido pyro-acetico conjuncto, aqua et oleo empyreumatico compositus, qui tincturam heliotropii ex parte rubefaciebat.

3) Copia diversorum gasorum, et primo quidem gasum acidi carbonici, gaso oxydi carbonici commixtum, tum gas oleigenum, idque tanta copia, ut secale cornutum ad ejus praeparationem aptum esse videatur, siquidem perfecta ejus puritas non requiritur.

4) Carbo remanens, primitivam secalis cornuti formam servat, etsi circiter ad tertiam ejus ponderis partem reductus, qui igne omnino non consumitur. In hoc carbone nitrogenium inventum est. Denique experimentis accuratissimis

auctor noster demonstravit, in secali cornuto neque amyli, nec, ut nonnulli auctores opinati sunt, acidi hydrocyanici vestigiam inesse.

DE EFFECTIBUS SECALIS COR- NUTI IN CORPUS HUMANUM ET NOCIVIS ET SALUTARIBUS.

A. De effectibus nocivis.

Clar. Goupilus noxias secalia cornuti vires primum a Siegebarto de Gremblour anno 1096 observatas esse tradit. Ceterorum medicorum alii Wedelio Thalo, medico Germano, et primam secalis cornuti descriptionem, et noxiorum effectuum mentionem deberi asserunt, alii Casparum Schwenkfeldium primum Raphaniam inde exortam, quae annis 1587 et 1592 Silesiae incolae consumsit, descripsisse dicunt. Anno 1596 haec epidemia in Hassia et terris vicinis grassata; 1597 ab ordine medicorum Marburgensi, qui quidem a solo secali cornuto morbum derivandum censet, descripta est. Inde ab hoc tempore ille morbus pluries in variis Germaniae, Galliae, Italiae, Daniae et Sueciae re-

gionibus observatus et a multis medicis variis nominibus, ut Raphaniae, Ergotismi, morbi cerealis, convulsionis cerealis, myrmeciasis etc. insignitus est. Viri autem peritissimi Lang, Haberkorn, Sauvages, Tessier, Lorinser Robert et Diez (1) experimentis plurimis in animalibus institutis extra omnem dubitationem posuerunt, secale cornutum, majore copia pani admixtum, et per longius temporis spatium assumptum, illum morbum producere posse. Quod attinet ad symptomata Raphaniae, ab auctoribus memoratis duas formas allatas invenimus.

I. Raphania febrilis, prodromos habet sequentes: vertiginem, dolorem capitis ventriculi-que, nauseam, vomitum, anxietatem, languorem corporis, quibus per aliquot dies protractis, febris cum aestu intestino validissimo et formicationis sensu, nec non artuum languor et convulsiones superveniunt, membra intumescunt, sensu aeger destituitur, corpus livescit, alget, vesiculis, quae ruptae ichorem foetidum vel atri cruoris guttas fundunt, obteguntur. Denique extrema membra sphacelo, ad alias quoque partes progredientes, corripuntur; quo facto majores articuli sine ulla sanguinis profusione secedunt; mox vita flebilis morte terminatur.

II. Forma altera chronica seu convulsiva, diuturna est, febrisque expers. Rarius sine pro-

dromis incursat, saepissime bulimus exstat, pulsus et alvi excretiones naturales sunt. Aegrotantes ineunte morbo vehementissimis artuum doloribus, sensuque formicationis cruciantur, una adsunt cardialgia, ructus, nausea, vomitus. Quae morbi species saepe veros, in quibus symptomata supra dicta exacerbantur, paroxysmos exhibet. Sequuntur diversissimae spasmorum clonicorum formae, qui per longius tempus protracti, tonicorum indolem, trismi et tetani induunt. Caput plerumque temulentum, sitis ingens, somnus inquietus. Morbo plures hebdomades aut menses vigente, paralyses oriuntur, secedit epidermis partium aegrotantium, attolluntur vesiculae, ichorem foetidum continentes, gangraena digitos manuum pedumque subigit, excretiones invitae, liquidae accedunt, donec mors, aut per gangraenam, aut per apoplexiam inducta, vitae miserrimae finem imponat.

Hominum cadavera, isto morbo extinctorum, celerrime in putredinem abeunt. Capite et canali vertebrali apertis, magna serosi fluidi copia deprehenditur, nec minus sanguinis in pectoris cavum effusi. Cor flaccidum, ejusque ventriculi vacui, arteriae et venae fluido bilioso repletae, hepatis ac lienis maculis gangraenosis atroque colore tincta, reliqua abdominis viscera inflammatione correpta inveniuntur.

Quodsi experimenta, in animalibus instituta, atque in Diezii opere collecta, respicimus, certo concludere licet, secale cornutum illum morbum producere posse, negari tamen nonquit, iidem annis, quibus magna secalis cornuti co-

1) Vide Diezii opus: Versuche über die Wirkungen des Mutterkorns auf den thierischen Organismus. Tübingen 1831.

pia reperitur, sana quoque secalis cerealis semina temperie inimica partium constituentium mutationem experiri, itaque ad morbum procreandum conferre posse. Experimenta vero in animalibus facta docuerunt, noxia secalis cornuti indole organa digestionis turbari et systema nervorum, praecipue inferiorem partem medullae spinalis affici, quo paralysis extremitatum posteriorum oriantur.

B. Vires salutes.

1. Observata.

Secale cornutum licet major ejus portio corpori animali noceat, parcius cautiusque adhibitum nostris temporibus in arte obstetricia et in morbis mulierum curandis magni aestimatur. Priusquam a medicis in usum vocabatur, vis ejus in uterum jam vulgo nota erat. Quo vero tempore medicaminum numero additum sit, non certo contat. Geoffray (1) jam Casparum Bauhinum secale cornutum tamquam mensium profusorum remedium optimum laudasse, memorat. Inter omnes vero constat, secale cornutum non novum esse habendum medicamentum, quum

jam obstetrices in Germania, Italia, Francogallia eo usae sint. Paulitzky (1) e. g. in plurimis Germaniae septentrionalis pharmacopoliis medicamentum ex secalis cornuti drachma dimidia paratum, nomine pulveris parturientium venale fuisse dicit. Amoretti (2) obstetricis cujusdam mentionem facit, quae se a matre edoctam secale cornutum ad sistendas haemorrhagias jam dudum bono cum successu adhibuisse contentebat.

At vero noxia illius remedii vis, de qua sibi magis magisque persuaserant, secalis cornuti usum ita restrinxit, ut cognitio virtutum ejus, praeter has paucas indicationes prorsus inculta jaceret. Imo obstetricibus secalis cornuti usus omnino interdicebatur (3), et judicio doctissimorum virorum tantum credebatur, qui vero, secalis cornuti noxae non minus memores, illud in usum vocare haesitabant, usque ad annum 1807, quo ill. Stearns (4) remedium nostrum ad partum accelerandum, denuo commendabat. Hic enim usum secalis cornuti ad partus adjuvandos suadet, ubi natura partum efficere sola nequeat, et dolores ad partum cessaverint, redi-

1) Baldingers Magaz. f. A. Bd. IX. p. 44 1784.

2) Nuovo dottrina delle febre 1816 et Salz. med. chir. Zeitg. 1819 N° 73.

3) Hufland's Journ. d. prakt. Heilk. Bd. 52 p. 17.

4) The New-England Journ. IV, 2, et Salz. Zeitg. 1818 N° 40.

1) Memoires de l'academie royale des Sciences 1711 p. 225.

tumque detrectent; dissuadet vero in oris uterini rigiditate, et ubi os uteri nondum pollicis spatio pateat, vel ubi situs infantis versionem necessariam reddat.

Inde ab hoc tempore multi viri doctissimi secalis cornuti vires medicinales summa cum diligentia cognoscere studuerunt, quorum opiniones brevibus verbis expositae, nunc sequantur.

Olivier Prescott (1) vim secalis cornuti dolores ad partum cientem confirmat, eamque jam a septem usque ad viginti horae sexagesimas, postquam haustum sit medicamen, in conspectum venire contendit. E septuaginta casibus secalis corn. eum in finem adhibiti, septem tantum refert, in quibus auxilium denegaverit. Contra in amenorrhoeis nullum ex eo cepit usum, plurimum contra in nimis lochiis.

J. Bigelow (2) remedium nostrum et doloribus ad partum deficientibus, et in statibus variis Amenorrhoeae adbibendum commendavit.

H. Watherhouse (3) probatis, quos in uterum exhibeat, effectibus, exemplum adjicit, ubi secale corn. in spasms, inter partum exortis, magnam attulerit salutem.

Dr. Bibby (4) infusum commendat ex 3j secalis corn. cum ʒijj—jv aquae bullientis pa-

ratum. Quod quidem, illum si sequimur, praebere licet partus periodo, qua fetus caput supra pelvis marginem prominet, atque inter dolores ad partum in genitalia externa procedit. Prior enim quavis periodo, auctis doloribus ad partum, fetum in vitae discrimen adduci contendit, si vero fetus emortuus sit, vel in putredinem abierit, remedium omni effectu carere. Contra plurimum semper profuisse in partibus normalibus ad sanguinis profluvia nimia cohibenda.

Lagranges (1) experientia quadraginta annorum se edoctum esse praedicat, secali cornuto vim quandam excitantem, quae specificè in uterum agat, inesse.

Coffin (2) remedii nostri usum non commendat, nisi praegressa venaesectione, abdominisque purgatione, utero praeterea molli atque aperto. Decocti ex ʒj cum ʒijj aquae parati, decima quaque horae sexagesima cochlear majus unum propinat; quod si fiat raro tantum altera vel tertia dosi opus esse dicit.

Secundum Chevreul et Desgranges (3) in casibus tantum simplicioribus, cum situ fetus normali, ubi dolores ad partum desinunt, et os uterium ad minimum 4—5 lin. dilatatum est, medicamentum nostrum conducit. Mulieribus

1) Salzburger med. chir. Zeitg. 1818. Bd. I. S. 214.

2) Göttinger gelehrt. Anzeig. 1823 N° 54.

3) Salz. med. chir. Zeitg. 1818. Bd. II. S. 156.

4) Scherer's nord. Annalen der Chemie, Bd. VIII. H. I. S. 20.

1) Salz. med. chir. Zeitg. 1819 Bd. II. S. 303.

2) ibid. 1820. Bd. II. S. 193.

3) Froriep's Not. IX. N° 17. 1825.

vero constitutionis corporis tenerae ac nervosae hoc remedium nocere contendunt.

A. W. Ives (1) vim ejus in uterum specifi-
cam confirmans, maximam tamen, ubi adhibeat-
ur, cautionem ac circumspectionem suadet. Et-
enim fetus illud nocere posse, situ hujus abnor-
mi, atque ore uterino nondum satis dilatato,
matri vero, si ante idoneas evacuationes sangui-
nis, vel tempore congestionum ad caput in usum
vocetur.

Ostrum (2) idem fere sentit, neque adhibuit
secale corn. nisi forma infusi, id vero semper
optimo cum successu.

Foot et Akerley (3) nullam exceptionem sta-
tuentes, secalis cornuti usum ad dolores ad par-
tum ciendos commendant.

Devees (4) illud laudibus effert ut remedi-
um excellens dolorum ad partum spuriorum,
quippe quo veri excitentur, praesertim ubi ho-
rum inopia de fibrarum uteri rigiditate de-
pendeat.

Stimson (5) licet persuasum habeat de re-
medii nostri efficacia, tamen quum infanti

damnum inde exoriri arbitretur, usum ejus
ad solos casus desperatissimos restringendum
censet.

Rondak (1) Salubres percepit effectus secali
cornuto magnis dosibus, ut vel $\frac{3}{4}$ quotidie
contra amenorrhoeas correcto.

Brinckle (2) convulsionibus puerperalibus
fausto eventu remedium nostrum adhibuit. Prae-
missis frustra tribus venaesectiōibus, dena gra-
na bis, intervallo viginti horae sexagesimarum,
puerperae haurienda praebat. Jam post prio-
rem dosin convulsionēs cessabant, altera dolores
ad partum normales provocabantur, quibus di-
midia hora post partus effectus est.

Staud (3) secali cornuto, dosi gr. vj ter
quotidie sumto, diarrhoeam chronicam cum ma-
cie ac tumoribus oedematosi sanavit.

Hüter (4) indicationibus, quas saepius attu-
limus, formati, adnotat, esse qui secale cornu-
tum qualibet vel forma vel dosi sumtum semper
evomant. Nonnunquam tamen fieri ut, ubi par-
va dosi vomitum excitaverit, altera major, op-
time feratur. Decoctum praeterea nonnullis in
casibus, ubi usus secalis cornuti internus quavis
re impediatur, clysmatis etiam forma adhiberi
posse.

1) Salz. med. chir. Zeitg. 1821. Bd. IV. S. 89 et
1822 Bd. IV. S. 163.

2) Ibidem.

3) The New-York med. Repos. by Mitchell etc. Vol.
II. № I—IV. 1813.

4) an essay on the means of lessening pain and faci-
lating certain cases of difficult parturition. Phil. 1818.

5) The New-England Journ. of med. etc. Vol. VI.
1817 № I.

1) Buchners Repert. 1818. Bd. 4. S. 54.

2) Salz. med. chir. Zeitg. 1825. Bd. I. S. 85.

3) Forrieps Not. Bd. 6. № 13. S. 204.

4) Ueber dynamische Geburtstörungen. Berl. 1830.
S. 171.

E. Voigtel (1) secale cornutum tribus in casibus partui adhibuit, quorum uno, duabus et dimidia post partum hora symptomata veneficii narcotici observavit. Aceto statim porrecto, paulatim relaxatio sequebatur. Memoratu dignum videtur quod tum demum effectus narcoticus in conspectum venerit, quum jam effectus in utero evanisset. Probat praeterea ill. Voigtel ejus usum tanquam remedii prophylactici haemorrhagiarum, vel post partum vel in abortu, priore graviditatis tempore exorientem, idemque atoniam quinta partus periodo exstantem, tollere posse defendit. Denegat effectus ejus narcoticos in fetum.

Church (2) secale cornutum a se ipso in Amenorrhoeis, in partibus difficilibus, remanente propter uteri atoniam placenta, in metrorrhagiis statim post partum, optimo cum eventu aegrotis datum esse affirmat. Propinavit illud dosi 50 granorum 10 ad 15 sexagesimis ante quam partum fieri verisimile erat, nec vero unquam infantis mortem eo adductam observavit. Indicationes easdem format, quas ceteri fere omnes, quos nominavimus.

Day's (3) ubi infusum, ex 3j—jv cum ʒij bullientis aquae paratum, praebuerit, quinta quaque vel decima horae sexagesima post dolo-

res ad partum cessantes rediisse, justo debiliores vero, auctas esse contendit. Multum etiam contulisse medicamen illud ad expellendam, quae in utero remanserat placenta, et tumores utero inhaerentes, affirmat.

Charles Hall (1) secale cornutum partus adjuvandi causa adhibitum, plus mali quam boni afferre arbitratur, quum fetui pro veneno sit. Nihil illud posse contendit in amenorrhoeis vel ubi abortus effici debeat, quum semper evomatur. Casibus iis, ubi imminente abortu cum haemorrhagia, secale cornutum propinaverit, suppressa sanguinis profusione, hoc effecisse, ut fetus utero contineretur donec perfecte evolutus esset.

Dr. Ryan (2) secale cornutum commendat, ubi situs infantis regularis ac pelvis ad normam constructa sit; quo casu decocti secalis cornuti, ex pulveris ʒij et aquae comm. ʒijj ad col. ʒijβ, redacti, decima quaque horae sexagesima cochlear majus unum praebere solet.

Dr. Schneider Fuldensis (3) doloribus ad partum aut plane cessantibus, aut rarissime tantum intransitibus et debilibus, decoctum ʒiv ex ʒij paratum, bipartitum aut tripartitum sumendum praescribit, certissime affirmans, hac agendi ratione se nunquam infantem mortuum in lucem editum vidisse.

1) Ueber Anwendung des Mutterkorns in der Geburtshilfe. Magdeb. 1830.

2) Frorieps Not. Bd. IX. № 183. 1824.

3) Frorieps Not. Bd. XII. № 261. 1826.

1) Frorieps Not. Bd. XV. № 322. 1826.

2) Frorieps Not. № 587. 1830.

3) Schmidt's Jahrbücher der ges. Med. Bd. 5. S. 79.

Dr. Joes (1) effectus secalis cornuti in fetum non tam perniciosos esse contendit, quam vulgo credant, modo ne incautius adhibeatur. Nam ubi fetus situs innormalis, vel ubi evacuationes sanguinis, propter congestiones ad caput puerperae, necessariae, institutae non sint, matri etiam medicaminis illius usum exitiosum fieri posse.

Dr. Bazzoni (2) secale cornutum remedium haemorrhagiarum et leucorrhoearum esse confirmat, celeriter ac certo agens, sive activae sint vel passivae, sive inveteratae vel recens exortae, sive primitivae vel secundariae. Plurimum tamen illud prodesse, ubi morbus passivus sit, quum ubi activus appareat, sanguinis evacuationes parvae praemittendae videantur. Esse praeterea hoc secalis cornuti proprium, quod statum vasorum utero-vaginalium pathologicum corrigat, sine ullo menstruorum damno. Decocti forma secundum hunc aptissima esse videtur.

Dr. Negri (3) de secalis cornuti effectibus haec fere profert: quamquam illud non tam certum specificum haemorrhagiarum, gonorrhoearum et leucorrhoearum remedium est, faustissimum tamen hisce in morbis effectum esse potest.

1) Journ. f. d. Chir. und Augenheilk. von Graefe und Walther Bd. VII. S. 687.

2) Journ. f. d. Chir. und Augenheilk. v. Graefe und Walter Bd. 17. S. 508.

3) Schmidt's Jahrb. der ges. Med. 1834. Bd. I. S. 299. et Bd. 2. 114.

Quod quidem ut fiat, et optimae indolis esse, et magnis dosibus (i. e. decem fere granis,) saepius iteratis ac certo quodam ordine inter se subsequenter, propinari debet. Sex ad decem grana in haemorrhagiis vehementibus decima quaque horae sexagesima, in levioribus casibus quoque bihorio, vel rarius etiam sumenda praescribuntur. Actione cordis et systematis arteriosi immodice aucta, tartarus emeticus parvis dosibus sumtus, vel parvae venaesectiones, ad effectum secalis cornuti adjuvandum multum valent. Effectus hujus remedii, illo auctore, in universum sibi non constant, nunquam tamen extimescendi sunt. Major aegrotorum numerus, post primas doses de vertigine quadam et capitis doloribus, non diu durantibus, queritur. Nonnulli nauseam sentiunt, alii lassitudinis sensum, a capite ad apices digitorum et manuum et pedum usque descendentem. Mulieres dolorem notant, quem in regione hypogastrica et hepatica percipiunt.

Dr. Loewenhard (1) secale cornutum, inquit, agendi facultatem uteri augeat, inepte adhibitum, etiam usque ad virium exhaustum, dum ejus receptivitatem quodammodo imminuit, ita tamen, ut non omni influxu systema vasorum irritante careat. Adhibuit illud remedium:

a) in partibus, propter turbatum virium

1) Summarium des Neuesten der Medicin von Busch, Unger und Kiese. 3. Jahrgg. H. 9. S. 131.

statum, retardatis, non praevalente irritabilitate, (quo casu *venaesectione* indicata est.)

b) in partibus praematuris, affectionum organismi perniciosarum causa, accelerandis.

c) in uteri tetano, quo casu secali cornuto opium adjunxit.

d) ubi placenta spasmo vel atonia retinebatur.

e) in metrorrhagiis, asthenia vel locali vel universali nitentibus.

f) in menostasiis.

Dosis utebatur hisce: ad partum accelerandum pulveris Oj vel $\text{3}\beta$ uno haustu sumenda praescribebat, in metrorrhagiis grana $\text{vj}—\text{x}$, decima quaque horae sexagesima, in amenorrhoeis grana $\text{v}—\text{vj}$ ter vel quater quotidie haurienda.

Cl. Busch (1) secale cornutum egregie ac certo agere affirmat, si energia et sensibilitas uteri minutae sint. Contra facile nullam omnino vel nocentem exercere vim, ubi uteri status spasmis, rheumatismo et caet. turbatus sit, vel ubi medicamen ante tertiam partus periodum adhibeatur. Cum successu secali cornuto in dolorum ad partum debilitate, notis sub conditionibus usus est, deinde contra metrorrhagias inter ipsum partum, et post eum exortas, tum ad polypos per os uteri apertum propellendos, quo operationem eorum faciliorem redderet; de-

nique ut nimia et justo diutius durantia menstrua, quae uteri debilitate vel congestionibus passivis nitebantur, coerceret, quo casu infuso secalis cornuti paululum acidi phosphorici addidit. Si menstrua nimia diuturnitate sua corporis constitutionem jam aliquantum infestaverant, auctor secale cornutum adhibebat, donec haemorrhagia ad minimum octo per dies conquieverit, quo facto ad remedia transibat, valetudinis statum in genere spectantia, ut decoctum chinae cum acido phosphorico. Octo vel decem diebus post, secale cornutum rursus in usum vocabat, jamque utroque alternatim utebatur. Imprimis efficax se praebebat medicamen, si octo circiter diebus ante menstruorum ortum in usum vocatum, ipsis profluentibus statim omitebatur, et tum demum rursus porrigi coepit, quum haemorrhagia totidem dies duraverat, quot priori tempore menses profluere soliti erant. Urgente tantum periculo, et violenta sanguinis profusione secale cornutum ipsis etiam menstruum diebus adhibebatur. Haemorrhagiae chronicae varii generis, fluor albus, congestionibus passivis ad uterum originem debens, infuso secalis cornuti, cum acido phosphorico conjuncto, mox cedebant. Auctor medicamen ita adhibere solebat, ut nunc pulveris grana v ad x , nunc infusi ex 3j c. aquae q. s. ad col. 3vj parati, secunda vel quarta quaque hora cochlear majus unum propinaret.

Illustrissimus Spajrani (1) secale cornutum

1) Summar. d. Neusten in d. Med. Jahrgg. 1833. Bd. VI A. 200.

1) Del modo d'agire della segale cornuto sull' uomo

in systema sanguiferum, praecipue vero in vasa capillaria agere contendit. Jam quum systema sanguiferum vim suam vitalem a systemate ganglioso accipiat, hoc proprie remedio agente, primario affici arbitrat. Imprimis ipsi videntur ramuli systematis gangliosi, per membranam mucosam ventriculi diffusi, effectum secalis cornuti in cor et in vasa organismi majora transferre. Auctor, disciplinae Italicae de constrastimulo addictus, medicamen illud potentiam habet deprimentem, ideoque partum acceleratum, collapsu quodam vasorum uteri, et quasi passiva eorum contractione explicat, quae nonnisi fibrarum muscularium uteri, et muscutorum abdominis actionibus adjuvatur. Et hic ad accelerandum partum, in haemoptysibus, haematemesibus et metrorrhagiis gravidarum medicamine illo bono cum successu usus est. Praeterea observavit, dosin v granorum, quoque bihorio per spatium diei ac noctis sumtam, pulsus secutos esse a septuaginta ictibus ad quadraginta retardatos, facie simul pallida, viribus fractis, respiratione tarda, cute frigida. Qui quidem effectus, omnes ad unum evanuerunt, remedii usu per horas sex omisso.

Dr. Cederschjoeld (1) scrupulo uno secalis cornuti sumto, per dimidia horae decursum

sano ed amalato, et della causa prossima del Parto; *Pavia* 1834 et Schmidts Jahrb. 1835 Bd. 7. S. 361.

1) Salz. med. chir. Zeitg. 1829. N. 76.

dolores ad partum continuos fere, qui vix per quadrantem horae sexagesimae interromperentur, gravis vero quindecim sumtis, dolores quidem ad partum validos, idoneis intervallis non carentes, exoriri animadvertit. Praeterea huius auctoris secale cornutum adhibendi ratio non discrepat ab aliorum medicorum.

Dr. Osler et Dr. Ulsamer (1) secale cornutum ad dolores ad partum ciendos commendant, ubi in partu praemature arte effecto, cauterium jam apertum sit.

Clarissimus Erdmann, professor noster maxime venerandus, unum etiam casum mecum communicavit, in quo usus secalis cornuto, dosi gr. vj. quoque bihorio sumti, haemoptysin in phthisico quodam sistebat, sed per nonnullos dies porrectum, vi sua narcotica statum universalem aegroti pejorem reddebat, et praesertim ictuum sensationem, e regione sacrali in femora et crura proficiscentium, proferebat, quam ob rem huius remedii usus omissus est.

Dr. Mueller (2) praeter illam specificam secalis corn. partus accelerandi vim praecipue effectum ejus salutarem in haemorrhagiis pulmonum, narium et tractus intestinalis, nec non in metrorrhagiis, cujusque essent naturae, maxima cumu-

1) Salz. med. chir. Zeitg. 1829. N. 34.

2) Rusts Magaz. Bd. 40. S. 460.

lavit laude, et in illis morbis nostrum remedium nullo alio suppleri posse contendit. Praeterea etiam in leucorrhoeis et genorrhoeis ex illius usu prosperrimum successum observavit. Quod dosin et formam attinet, secale corn. recens in pulverem redactum et granis quinque ad decem quoque bihorio porrectum, efficacissimum, infusi vero et decocti vires, secundam suam ipsius experientiam multo minores esse praedicat. Ut in metrorrhagiis et epistaxibus vehementibus secalis cornuti usum internum adjuvaret, injectionem infusi ex $\mathfrak{z}$ i — $\mathfrak{j}$ ß secalis cornuti cum libris $\mathfrak{jjj}$ — $\mathfrak{iv}$ aquae bullientis parati et refrigerati, addidit. Nuperrime vero auctor ille de vi styptica aquae destillatae secalis cornuti experimenta sequentia instituit: Percissa pelle in interiore dextri pedis posterioris latere, in duobus vervecibus arteriam popliteam dissecuit, quo facto vulnere spongiam impressit, eaque remota, linamentum alteri vervici adhibuit, aqua Bellini tinctum, alteri idem aqua destillata secalis cornuti humefactum. In utroque sanguinis profusio eodem tempore sistebatur, scilicet praeterlapsis circiter sex h. sexagesimis. Eadem experimenta varia ratione plurics repetiit, semper vero eodem tempore, utriusque remedii usu, haemorrhagiae cohibebantur, idque vel etiam tum, quum non solum arteriam, sed universa etiam musculorum strata usque ad ipsum os cruris dissecuisset. Alio tempore equi arteriam caudae perscudit, ex qua, cum sanguis vehementer propelleretur, ope aquae destillatae secalis cornuti haemorrhagiam cito cohibuit. Quum vero in eodem equo arteriam cruralem pedis antero-

ris, prope ipsum e pectore exitum, dissecuisset, sanguinis profusio aegre tantum, et elapsis decem XVIII sexagesimis suppressi poterat.

Baker, Dulton et Mehlhausen (1) secali cornuto etiam ad curandas febres intermittentes usi sunt, idque eo successu ut aegrotorum viginti septem, febre intermittente laborantium, viginti quatuor hoc remedio in sanitatem sint restituti, quas vero febris intermittens formas simplices fuisse, nec ulla complicatione inflammatoria organi alicujus majoris momenti turbatas, adnotandum esse videtur. Contra gastrica mala, simul locum habentia, remedia solventia et purgantia, prout res postulat, praebentur. Recidivae hujus post remedii usum multo rariores observatae sunt, quam ubi remedia alias solita, adhibita fuerant. In tribus vero casibus remedium nostrum nullum effectum exercuit.

Dr. H. W. Ker (2) secale corn. etiam contra uteri prolapsum in usum vocavit, dosi oñ ternis horis sumenda, quae postquam quater porrecta erat, sensationes, doloribus ad partum similes, quae jam primam dosin secutae erant, acerbissimae factae, uterum tantopere coarctare coeperunt, ut repositio, antea tumore ac oedemate omnino prohibita, — nunc facili opera institui possit.

1) Rus's Magazin Bd. 29. S. 581.

2) Schmidt's Jahrbücher Bd. 6. S. 269.

Denique ill. Kluge (1) quae ipsum propria experientia quindecim exemplis edocuerit, in medium protulit haecce.

a) secale cornutum vi sua dolores ad partum excitante, forcipis usum saepe supervacaneum reddidit, praesertim ubi dolorum ad partum evolutio atonia vel spasmo prohibita fuerat.

b) Quinta partus periodo haemorrhagias praecavebat, ideoque, ubi forcipe opus fore praevidere licebat, saepe magno cum commodo prophylactice adhiberi poterat.

c) Decem granis, decima quaque horae sexagesima porrectum, nec matri nec fœtui damnum ullum tulit.

Villeneuve (2) ut effectus secalis cornuti constitueret, magnum observationum numerum contulit, quibus perpensis haud fere alia de ratione, qua medicamen illud adhibendum sit, collegit, quam quae adhuc lectori proposuimus. Dr. Robert (l. c.) vero, historiam remedii nostri tractans, imprimis indicationes secundum quas illud adhibendum sit, accuratius statuit, ita ut multa serius afferenda ex ejus opere hauserimus.

Hae fere sunt opiniones de secalis cornuti in partu effectibus beneficiis, sequantur quae huic remedio vim aut nullam aut noxiam tribuant. Primum huc pertinent quae cl. Spal-

1) Handbuch der prakt. Arzneimittellehre v. Sobernheim. 1836. S. 37.

2) Neue Sammlung auserl. Abhandlungen für prakt. Aerzte. Bd. XI. S. 381 etc.

ding (1) protulit. Hic enim secalis cornuti unciam dimidiam, quin etiam integram se prae-buisse confirmat, partu tamen non, nisi provocato vomitu, accelerato. Deinde obstetrix peritissima Lachapelle (2) utilitatem secalis cornuti tantum negativam ex effectu deficiente derivandam esse dicit. Hosack (3) secale cornutum non pulverem ad partum sed pulverem ad mortem (sc. fetus) nominari vult. Capuron (4) remedium nostrum incertum, inutile et periculosum nominat. Dr. Burry secale cornutum in uterum non agere contendit, nisi quatenus eum, flatulentia excitata comprimatur, ideoque partum edere cogat.

Dr. Charles Hall (l. c.) effectum secalis cornuti in uterum, retardata sanguinis circulatione, sanguineque ipso et matris et fetus inquinato, explicare conatur, quo fiat, ut uterus fetus diutius conservandi facultatem amittat. Partum nunc fieri tanquam conamen infestatae matris vitae ad infantem conservandum.

Sed secale cornutum, rite adhibitum, neque matri nec fœtui nocet, ut sententiae auctorum supra allatorum probant; multos praeterea

1) Salzburger med. chirurg. Zeitg. 1819. Bd. III. S. 341.

2) Pratiques des accouchements etc. par A. Dugès. 1821.

3) Neue Sammlung auserlesener Abhandlungen u. s. w. Bd. XI. S. 420.

4) Archives gen. de Med. T. 26. p. 138. 1831.

medicos affere possem, qui singulas observationes de secalis cornuti effectibus salubribus protulerunt, pro iis vero illa, quae in opere cl. Bayle (1) allata sunt, adjiciam, quorum summa eo redit.

Ex 1356 observationibus de secalis cornuti effectu 1176 ibi numerantur partus difficiles ac retardati, quorum 1051 optimo cum successu, 13 satis fauste 112 vano conatu curati sint; Metrorrhagiarum casus 89, quorum 86 ope secalis cornuti cito remoti sint. Deinde refert plures casus placentae post partum in utero relictæ et lochiorum nimiorum, quibus semper, leucorrhoearum et gonorrhoearum, quibus plerumque optimo cum eventu idem medicamen adhibitum sit. Magna praeterea sanguinis coagula, quae post partum in utero retenta erant, molae et polypi uteri, vi secalis cornuti cito expulsa, plures amenorrhoeae parvis ejusdem remedii dosibus sublatae sunt. Duarum paraplegiarum altera, remedio illo propinato, mox evanuit, altera immutata mansit, ita tamen ut uterque aegrotus, medicamine agente, ictus sentiret, qui e regione sacrali profecti, super femora et crura dilatarentur.

II. Experimenta.

Nunc sequatur brevis expositio experimen-

1) Travaux therapeutique anciens et modernes, sur la Digital pourpré, la Ciguë et le Seigle ergoté, recueillis et publiés par Bayle. Paris 1835.

torum, tum cum secali cornuto integro, tum cum nonnullis ejusdem partibus constituentibus institutorum, quae cum observationibus supra allatis comparari possint.

Cl. Lorinser (1) de Hertwichii experimentis haec refert; Infusi ex $\frac{3}{4}$ ij secalis cornuti cum libris duabus aquae bullientis parati, sex homines quaternas uncias hauserunt. Duabus horis praeterlapsis, calor auctus in abdomine, praecipue in regione hypogastrica, simul cum aegritudine quadam, et aliqua nausea apparebat, quae vero omnia brevi evanescebant.

Quinque in hominibus, qui binas drachmas secalis cornuti sumserant, affectiones sequentes observatae sunt.

Primus, hora una postquam remedium sumserat, sensationem dolorificam in regione ventriculi, obnubilationem quandam capitis et vertiginem percepit, quae symptomata levibus ad caput congestionibus et majore rubore et calore faciei stipata erant. Tum siccitas inconsueta in pharynge et palato, dolores periodici in abdomine, cum ructibus mali saporis conjuncti, secuti sunt. Post duas horas adauctus solivae in ore confluxus, vomitiones et flatu male olentes aegrotum vexaverunt. Dimidia hora post dolores adaucti et borborygmi in abdomine, cum nausea gravi et obtusione capitis, sensi sunt. Tribus horis post remedii usum plures sedes liquidæ cum tenesmis depositæ, — om-

1) l. c. p. 86 — 92.

nes molestias, praeter magnam sitim et modicos in abdomine dolores periodicos, dispulerunt. Secundus, jam dimidia hora, postquam remedium sumserat, siccitatem in ore et adauctum calorem in regione ventriculi percepit, quae symptomata mox major salivae in ore confluxus, ructus et nausea secuti sunt. Post unam horam vomitus intravit, quo pars summi remedii evacuata est, et iterum post dimidiam horam magno nisu iteratis vomitionibus reliquae medicaminis partes ejectae sunt, donec ventriculus jam inanis tantum mucum ejiceret. Quo facto nausea minuta est, sed ructus et auctus salivae confluxus cum aegritudine quadam et artuum languore, tantum paulatim usque ad vesperam evanescebant. In tertio symptomata similia post unam horam intraverunt, et per totam diem perduraverunt, usque dum hora octava vesperi nonnullae alvi depositiones liquidae omnibus molestiis finem imponerent.

In quarto jam post dimidiam horam bulimus exortus est, ita ut post unam horam plenam coenam sumeret. Quo facto, post quartam horae partem nausea gravissima, salivatio et vomitus vehementes cum doloribus colicis subsecuti sunt, quibus aegrotus omnia sumta ejecit. Nausea et dolores colici usque ad vesperam perduraverunt, quo tempore albor, nonnullas h. sexagesimas perdurans, modico sudore terminatus est, et nunc omnes molestiae evanuerunt.

In quinto siccitas in ore et pharynge, obnubilatio et dolores capitis, adauctus calor et dolores in ventriculo jam post unam horam se-

se manifestaverunt, tum salivatio, nausea et vomitatio exortae sunt. Dolores aegrotum adeo cruciaverunt ut lectum petere cogeretur, sed quamquam nausea magis magisque gravior facta sit, tamen vomitus non intravit. Post tres horas vero alvi depositio, cum faecibus liquidis et foetidissime olentibus, totum statum meliorem reddidit, et ad vesperam omnes molestiae sublatae sunt.

Adnotandum esse videtur, illos homines tantum ea symptomata attulisse, quae in se ipsis animadverterunt.

Praeterea auctor noster mentionem facit experimentorum, cum una drachma secalis cornuti, semel porrecta, insitutorum, quae symptomata simillima sed leviora protulit.

Dr. Cordie (1) quum mane jejunos secalis cornuti ʒj deglutisset, magna nausea correptus est, quam paullo post sat levis vomitio sequebatur. Qua quidem re licet status quo laborabat ingratus aliquantum levatus esset, totum tamen per diem aegrum se sentiebat.

Dr. Hooker (2) quum intellexisset, secale cornutum remedium accelerandi partus certissimum, tamen quod nonnunquam infanti noceat, hac ultima ex parte praecipue impugnatum esse, experimenta instituit sequentia.

1) Frorieps Notizen 1824. No. 117.
2) Boston Journ. Vol. X. No. 19 et Schmidt's Jahrbücher der ges. Med. Bd. 8. p. 8. 1835.

Olei unguinosi, e methodo Wiggersii maceratione pulveris secalis cornuti cum aethere sulfurico electi, et remotione hujus, destillationis ope concentrati, sex parturientibus guttas XXV ad LXXV propinavit, nec ullum inde effectum in uteri contractiones animadvertit. Contra infantes earum omnes aliquamdiu habitu erant livido, respiratione laborabant perquam impedita et irregulari, aliaque signa turbatae sanguinis circulationis et functionum systematis nervosi prae se ferebant, quae quidem olei ante partum a matre sumti effectibus adscribenda esse, propter magnam eorum cum symptomatibus ab oleo in sanis prolatis, similitudinem, plus quam verisimile est. Deinde auctor noster XII parturientibus pulverem praebuit, ope aetheris sulfurici ab oleo liberatum, dosi quae par erat XII ad XIV granis pulveris oleo adhuc infecti, jamque eximia illius contractiones uteri augendi, atque partum accelerandi potestas apparuit, simulque in infantibus partu editis, nullum quidem effectus noxii vestigium repertum est.

Ut vero de narcotico olei effectu certiora etiam documenta sibi pararet, experimenta fecit, quae sequuntur: Medicinae studioso XVIII annorum, sano nec nimis sensibili, per unius diei tempus pomeridianum, olei de quo loquimur ʒijꝑ propinavit, quarum juvenis hora secunda, statim post plenam coenam, quo tempore pulsus ictus fecit LXXXII per h. sexagesimam et spirationes numerabantur XVIII, drachmam dimidiam sumpsit. Septem sexagesimis post, jucundam capite percepit sensationem, non aliter ac si paullulum aetheris sulfurici hausisset, quam

deinde ingratus gravitatis ac confusionis sensus, praesertim in occipite, secutus est. Semihora post oleum sumtum, inter legendum de sensationibus querebatur, earum, quae morbum maritimum comitari solent, simillimis, vel usque ad nauseam adauctis, quarum sedes autem non in ipso ventriculo, sed altius et posterius sita videbatur. Languor hoc tempore maximus, et continua spuendi cupido. Quadraginta quinque sexagesimis post, sensationes illae summum vehementiae fastigium attigerant, quo simul tempore fulgurum speciem in oculis percipiebat. Hora tertia totam hausit drachmam, quam dosin, ut priorem, post septem sexagesimas, gratus capitis sensus et universalis quaedam exhilaratio sequebatur, evanescentibus ad tempus molestiis supra dictis, quae tamen non multo post duplo graviores revertiebantur. Questus est juvenis de dolente musculorum rigore, et de lassitudine singulari extremitatum inferiorum. Cutis ubique coloris erat sublividi, pupillae amplatae, vultus mirum in modum tristis et stupidus. XL post alteram dosin sexagesimis arteriarum pulsationes XLV, spirationes XIV per sexagesimam h. p. percipiebantur. Quarta hora denuo plenam medicamenti drachmam deglutivit, quo facto, praegressa levi exhilaratione, ut prius molestae in capite ac ventriculo sensationes exoriebantur. Hora post pulsus parvi et debiles ictus XXXVI, spirationes octo tantum exiguae, et quae vix percipi possent, numerabantur. Cutis pallida erat, et pressione digito in eam facta, color tardissime revertebatur. Inde a dosi secunda urina large profluebat. Somnus nocte

insequente omnino tranquillus erat. Eadem fere in altero quodam juvene, viginti annos nato, observata sunt. In utroque remedii vis per totam hebdomadem, dilatata pupilla, pulsu ac respiratione debili et rara, tarda systematis capillarum actione, cuti livida, deficiente ciborum appetitu et sensu erosionis in musculis extremitatum inferiorum, se manifestavit. Duobus in aliis adolescentibus Hooker effectum simplicis infusi secalis cornuti exploravit. Duas pulveris uncias cum totidem aquae libris, temperatura paullo inferiore bullientis aquae digerendas curavit. Alter XIV alter VIII uncias in dosibus $\mathfrak{z}\text{ij}$ quoque bihorio hausit, idque ex tertia post coenam hora. Effectus in utroque fere idem; uterque post quamque dosin statim levem, eamque mox praetereuntem nauseam expertus est. Animadvertebatur praeterea exigua pupillae dilatatio, sed nullus capitis dolor, nulla nec respirationis, nec pulsus, nec circulationis per vasa capillaria retardatio, nullus nec languor nec somnolentia. Effectus principalis magna exhilaratione cum insomnia praeternaturali prodit.

Doleo mihi non contigisse experimenta a viris illis instituta propriis ita augere, ut in votis habui. Interim quod institui, in medium proferre non dubito.

In femina XXXII annorum, sana et robusta quae jam pepererat, experimentum nonnullis post menstrua diebus instituens, per tempus unius diei pomeridianum olei illius in plures doses minores divisi $\mathfrak{z}\text{ij}\beta$ propinavi, atque narcoticos effectus, eosdem fere quos illi, observa-

vi, nisi quod hoc in casu efficientia in systema nervosum citius in conspectum veniret et fortior esset. Pulsus antequam experimentum instituerem, ictus fecerat LXXXIII, et inspirationes per sexagesimam h. p. XXII numeraveram. Prima dosi XXX guttarum sumpta, quinque sexagesimis post, hilaritatis sensus exoriebatur, cuius tamen in locum, post viginti circiter sexagesimas nausea et ingratae in ventriculo et toto abdomine sensationes, jam molestissimae superveniebant. Querebatur mulier de vehementibus regionis hepaticae et praecipuo hypogastrii doloribus; multum salivae in os confluebat, languebat femina, et in musculis movendis peculiarem quandam incommoditatem animadvertebat. Etiam capite sensum percipiebat ingratum, et vero scintillas quasi volantes oculis cernere sibi videbatur. Pupilla immutata, facies pallida erat, certis intervallis horripilationes sentiebantur. Jam dimidia post sumtum medicamentum symptomata hunc ad gradum adscenderant, ex quo vero tempore paulatim tantum exagebantur. Hora una praeterlapsa, arteriarum pulsationes per sexagesimam h. p. LXXV, inspirationes XVII fiebant. Quo tempore quum secundam dosin $\mathfrak{z}\text{j}$ accepisset, jam V sexagesimis post omnium molestiarum remissio, et vel quaedam exhilaratio apparuit, ea vero tantum momentanea, quippe cui mox nausea, vertigo et mentis confusio in capite succedebant. Quindecim sexagesimis post, nausea et capitis confusio multum adauctae erant, in hoc et toto in dorso dolor obtusus, in omni autem abdomine, praecipue vero in regione hepatica atque in

pelvi, dolor acutus sentiebatur, nequaquam tamen aegrota teste dolori ad partum simili. Simul sensatio percipiebatur a dorso ex intervalis et assultim per brachia, usque ad digitorum apices progrediens, haud absimilis membrorum, compressis nervis majoribus, torpori. Ab osse sacro ictus in crura migrabant, et muscoli rigescere coeperunt. Pulsus semihorio post alteram dosin, quo tempore molestiae jam pergraves erant, ad sexaginta ictus, respiratio ad XIV inspirationes imminuta erat; accesserat feminae habitus lividus, cutis frigidior, pupilla dilatata. XXXIIbus post secundam dosin sexagesimis, vehementis vomitio pluries iterata, sequebatur. Postquam aegrota vomere desierat, omnes molestiae satis minutae apparebant, quae tamen deinde paulatim decrescentes, totam adhuc vespem in minori gradu perdurabant. Somnus per noctem tranquillior erat, et die insequente praeter lassitudinis sensum et appetitus defectum, nulla eminebant symptomata.

Experimentum quod ope pulveris, oleo liberati, in Esihona quadam, viginti octo annorum, sana non gravida, et quae jam tres infantes facili et fausto partu ediderat, octo post menstrua diebus institui, hunc praebuit eventum: Duabus post plenam coenam horis, mulier dosin $\mathfrak{O}ij$ pulveris sumpsit. Duodecim sexagesimis post, levis nausea cum exiguo salivae in ore confluxu exoriebatur, quo simul tempore mulier permittem in regione pelvis pressum sensit, quem tamquam ab osse sacro ad regionem ossium pubis, dolorum ad partum inslar, se pro-

pagantem, descripsit. Utrumque autem symptomata tam leve erat ut vix tantum perciperetur, et decem sexagesimis post jam omnino evanesceret. Hora una post primam dosin mulierem totam drachmam deglutire jussi, quae et nunc post decem h. sexagesimas aliquam nauseam et sensum illum, doloribus ad partum similem, excitavit, post decem fere sexagesimas cessantes. Quum vero post dimidiam horam tertiam ei dosin porrigere vellem, mulier eam omnino respuebat, a medicamento isto, nauseam movente, abhorrens. Hoc in experimento, vel accuratissima observatione nulla nec pulsus, nec respirationis mutatio, nec vero, praeter illa quae attuli, symptomata, signum aliquod turbatarum systematis nervosi functionum animadverti potuit. Explorationes per vaginam instituendae nec hoc, neque priori casu permittebantur.

Idem fere alterius experimenti exitus erat, quo pulveris illius vires in femina triginta annorum, quae etiam pluries pepererat, tentavi. In hac, exploratione interna, tempore nauseae, quo sensationes in pelvi perquam exiguae erant, nullam nec in vagina nec in utero mutationem cognoscere potui.

Hic hactenus de experimentis!

III. Conclusio.

Si jam omnes observationes, quoque de secalis cornuti usu et in bestiis et in hominibus, vel aegrotis, vel sanis instituerunt, cum

experimentis ultimo loco enarratis comparamus, haec fere inde colligi posse arbitramur.

Secale cornutum integrum ut narcoticum acie in hominem agit, simili ratione, qua alii fungi virulenti. Acres ejus effectus in membrana mucosa ventriculi et intestinorum, (id vero majoribus tantum illius remedii dosibus, et g. 3j sumtis) symptomatibus sequentibus sese manifestant: exoriuntur nausea et phaenomena dyspeptica, haud multo postquam haustum est, cum largo salivae in ore confluxu, nonnunquam vera vomitio. Accedunt ventriculi dolores, ardoris in regione praecordii sensus, dolores per totum abdomen, qui vel ad ipsam inflammationem exaggerari possunt, denique diarrhoeae dysentericae (Shalcross (1).

Principium narcoticum, quod tantum oleo unguinoso continetur, secundum cl. Hooker et mea ipsius experimenta in totum systema nervosum agit, ita tamen, ut effectus ejus ex inferiore systematis gangliosi sphaera exiens, ibique praecipue per nervos vasorum propagatus, ad nervos etiam respiratorios transferatur, quod quidem ex retardata respiratione et pulsu, et turbata systematis vasorum capillarum actione elucet: ut deinde in systema nervorum cerebrospinalium propagatum, primum assultim adauctas musculorum contractiones, postea vero depressionem eorum ac paralyisin efficiat, quae

quidem paralysis a parte medullae spinalis, tremore et quasi torpescentium membrorum sensatione, in capite vero obnubilatione quadam, vertigine ac dilatata pupilla nuntiatur, ideoque nunc convulsiones nunc gangraenam (utramque Ergotismi formam) progignere valet. Praevalere tamen videntur effectus in partem medullae spinalis inferiorem, quum et hominum et animalium, secali cornuto venenatorum, extremitates, nervos inde ducentes, paralyisi affici solcant. Hi sunt effectus in totum organismum, sed accedit peculiaris illa vis in uterum, ceterasque partes genitales mulierum, qua adeo celebre est et insigne, ut si rite adhibeatur, vix de prosperis dubitari possit effectibus.

Quum uterus in corpore femineo nihil sit, nisi propagatio tractus intestinorum, id quod ratione qua evolvitur patet, isque tamquam organon vegetativum a systemate ganglioso, per plexum hypogastricum inferiorem, praecipuam nervorum gangliosorum copiam accipiat; — quum praeterea partus tempore vita hujus organi exaucta sit, et sensibilitate et irribilitate ejus i. e. et nervis et musculis ac systemate vasorum quam maxime excultis, (ita ut alterum quasi centrum systematis sanguiferi haberi possit,) — effectus secalis cornuti in eum fortasse hac ratione explicare licebit. Vis ejus excitans, quam in ventriculum ac intestina exercet, partim recta via per ganglia, cujus rei exemplum emeticorum in uterum effectus praebet, praecipue vero, quantum mihi quidem videtur, affectione systematis vasorum in uterum perducitur. Jam

3) Summarium des Neuesten aus d. ges. Med. 4ter Jahrgg. Bd. I. H. I.

quum principium acre nervos gangliosos per uteri substantiam difusos excitet, principium vero stypticum vasorum contractionem efficiat, condensatione auctaque vitalitate, uterus languens, novarum actionum facultatem accipit.

Accedit principium narcoticum quod in systema nervorum cerebrospinalium agens, praesertim in inferiorem medullae spinalis partem, cui uterus nervos suos motorios debet, primo musculorum contractiones assulit adauctas prolicit. Hoc jam uteri nervi motorii, et alias in partu irritati, ad actiones intentiores incitantur; et effectus ejus diuturniore, inconstans ac mobilis excitatio systematis gangliosi hic magis figitur. Si autem actio nervorum uteri quavis ratione impedita ac turbata est, hoc eodem principio ad normam revocatur, quo fit, ut, dolores et spasmi in utero exorti, remedio nostro propinato, tollantur. Quum praeterea narcotici principii vis propria deprimens sit, et paralyticam faciens, facile intelligitur, solo narcotico oleo non tantum partum non adjuvari, sed etiam fetum, influxu systematis nervorum cerebrospinalium in hunc imminuto, in vitae discrimen perduciposse.

Quae adhuc protulimus ut effectus remedii nostri partum accelerantes explicaremus, ad ceteros etiam status genitalium muliebrium pathologicos, et alios morbos, quibus secale cornutum adhibendum est, referi possunt; nam semper illa vis in ganglia, in vasa et in nervos cerebrospinales inferiores respicienda est.

Haec de secali cornuto integro valent, quum vero infusi et decocti vires a plurimis auctoribus in statibus organorum pelvis pathologicis maxima etiam laude cumulatae sint, certo concludere licet, illas duas formas principium systema gangliosum afficiens excipere, et ita vim secalis cornuti excitantem et vasa capillaria contrahentem in se continere, narcotico tamen principio olei unguinosi in aquae insolubilis, fere omnino carere. Eadem ratione etiam vis pulveris secalis cornuti oleo narcotico liberati declaranda est.

Quo modo aqua destillata secalis cornuti, externe adhibita, remedii haemostatici instar agat, observationibus aliquando instituendis restat enucleandum.

Influxus noxios, quos secale cornutum in infantem exercet, medicorum longe plurimi non de veneno quodam, sed de fortioribus et nimis longe perdurantibus uteri contractionibus derivarunt, quae justo majoribus dosibus provocatae, foetus sanguinis per funiculum umbilicalem circulatione oppressa, symptoma apoplectica et vel ipsam necem attulissent. Cui sententiae equidem faveo; addendum tamen mihi videtur, nos non omnino negligere debere influxum secalis cornuti in nervos uteri cerebrospinales, qui in partu simili ratione ac in concipiendo exci-

tati sunt, et fetui forsitan hac ultima actione aliquo modo prodesse valeant, nunc vero, vi narcotica hujus remedii in actione sua impediti, vitam infantis in discrimen perducere possint.

Quinam substantiae omnes vires supra allatae tribuendae sint, in incerto relinquere debeo, cum mihi non successerit, ut ipse accuratam analysin chemicam instituerem. Meo quidem arbitrio tantum chemicus peritissimus, qui maxima cum cautione ipse secale cornutum chemice disjunctisset, atque cum omnibus ejus partibus constituentibus sibi paratis, multa experimenta et in animalibus et in hominibus instituisset, tanta de re nos certiores facere posset. Qua re nec cl. Wiggersii sententiae, qua ergotinum, nec cl. Roberti, qua osmazomum, efficacissimas remedii partes esse praedicat, assentiri possum, quum illi viri oleum unguinosum narcoticum, cujus vires etiam non nihili aestimandae sunt, omnino neglexerint.

Usus secalis cornuti in morbis.

Quum secale cornutum vi sua eximia in totum organismum et praesertim in uterum gravidum ceterasque partes genitales mulierum maxime excellat, facile quisque intelliget, idem sicuti alia remedia, non quacunq[ue] sub conditione et omnibus in casibus adhiberi posse, sed

certis rebus usum ejus aut probari aut vetari. Quatenam huc pertineant, brevibus exaequar.

A. Indicationes generales.

Secale cornutum inter partum adhiberi licet:

I. Si normalis et durarum et mollium partium conditio est, et nec partes genitales nec foetus magnitudo dissentiant.

II. Si foetus situm habet, naturae consentaneum, ut absque artis adminiculis in lucem edi possit. Qua in re notandum est, si pedes praevii sint, rem potius arti obstetriciae committendam esse.

III. Si partus longius per tempus protrahatur, os uteri usque ad unum pollicem apertum, partesque genitales rite sunt praeparatae.

B. Indicationes speciales.

I. Ad foetum expellendum.

1) Si dolores ad partum aut debiles sunt, aut frustra expectantur, hujusque rei causa occulta, partus ceteroquin legitimus est;

2) Si dolores ad partum aut debiles sunt,

aut per longius intervallum non redeunt, utri viribus, praegressa importuna contentione, exhaustis;

3) Si dolores ad partum aut debiles sunt, aut non revertuntur, quoniam uterus atonia aut torpore laborat, ex universali corporis debilitate aut innato totius constitutionis et praecipue organorum sexus torpore profecto, quem nunquam in mulieribus phlegmaticis reperimus.

4) Ubi dolores ad partum irregulares et spasmodici sunt, causa vero spasmodorum nec in rheumatismo, nec in inflammatione, nec in mala pelvis constructione sita est.

5) In tetano uteri, quo casu, praemissa sanguinis evacuatione, cum opio conjungendum est. (Loewenhard.)

II. Ad diminuendam uteri sensibilitatem et ad praecavendas metrorrhagias in partibus ope forcipis perficiendis.

III. Ad partum praematurum provocandum;

1) ad abortum:

a) ad abortum, quem suspicari licet ex atonia uteri, cavendum, quo in casu refractae doses praebendae sunt.

b) ad abortivam metrorrhagiam impediendam; hic etiam refracta exhibeatur dosis.

2) ad partum praematurum arte efficiendum.

IV. Ad placentam expellendam;

1) Si placenta omnino soluta, uterus inertia oppressus; funiculus umbilicalis ruptus.

2) Si placenta aut ex parte tantum, aut nihil soluta est,

a) si inertia uteri exstat, vel

b) si metrorrhagiae oriuntur.

3) Si placenta spasticis constrictionibus retinetur.

V. Ad corpora aliena ex utero expellenda;

1) Foetu emortuo, diutius in utero morante.

2) Capite aut aliis membris abruptis, et in utero relictis.

3) ad molam expellendam.

VI. Ad diminuenda lochia, ob uteri debilitatem justo copiosiora.

VII. Ad haemorrhagias sistendas;

1) ad metrorrhagias:

a) inter partum, intempestiva placentae solutione exortas, excepto casu eo ubi placenta praevia est;

b) post partum ex atonia et laxitate vasorum uteri profectas, et indolem passivam praeseferentes.

c) ad metrorrhagias, ex organicis uteri mutationibus, ut e tumoribus, polypis, inflammationibus uteri chronicis, e scirrho et carcinomate profectas; quae vero non ex ipsis locis mor-

bose mutatis, sed ex integris uteri partibus profluunt. (Duparque.)

d) ad menses nimios et diuturniores, exortos ex debilitate uteri et congestionibus passivis. (vide supra Busch.)

2) ad haemorrhagias pulmonum et narium;

a) constitutione phthisica ortas,

b) mensium vices sustinentes.

3) ad haematemeses, et haemorrhagias e gingivis et intestino crasso;

a) pro menstruatione vicarias,

b) decrepitudinis, quam vocant, aetate incipientes.

4) ad haemorrhagias e vulneribus recentibus sistendas, imposito linamento, aqua secalis cornuti destillata, madefacto. (Mueller.)

VIII. Ad tollendam amenorrhoeam aut dysmenorrhoeam ex uteri stonia aut debilitate exortam.

IX. Ad contrahendum uterum prolapsum, ubi oedemate et tumore repositio impeditur. (Ker.)

X. Ad tollendas leucorrhoeas;

1) congestione passiva ad uterum provocatas;

2) activas, modica sanguinis evacuatione praemissa.

XI. Ad tollendas gonorrhoeas inveteratas, ubi jam inflammationis signa evanuerunt.

XII. Ad curandas febres intermittentes simplices, praemissis remediis solventibus. (Baker, Dutton et Mehlhausen.)

C. Contraindicationes.

Ab secalis cornuti usu absteineatur.

1. Si universi corporis conditiones respiciamus.

1) In constitutione tenera, et majore systematis nervosi sensibilitate, praecipue in primiparis;

2) In magna corporis laxitate et cachexia;

3) Hysteria et haemorrhoidibus obviis,

4) Plethora, vel statu inflammatorio aut acuto aut chronico pulmonum, vel peritonitide praesentibus, in quibus, si illud adhibere velis, cura antiphlogistica saltem praemitenda est.

5) Osteomalacia incipiente.

6) Idiosyncrasia praesente, qua vel minimae illius remedii doses respuantur.

7) In vomitu spasmodico sub partu.

II. Si partium genitalium, foetus et placenta ipsius rationem habemus:

- 1) Pelvi male conformata,
- 2) vitiis partium mollium, ut pronatione, inversione, obliquitate uteri, aliisque obviis,
- 3) ortis congestionibus ad uterum et metritide,
- 4) foetu monstroso vel respectis partibus genitalibus enormi,
- 5) placenta fibrosas exhibente adhaesiones,
- 6) placenta praevia,
- 7) supervenientibus in partu spasmodis et doloribus fortioribus.

Quod denique dosin et formam attinet, qua adhibeatur secale cornutum, semper corporis, et praesertim uteri ac partium genitalium conditio respicienda, nec non ex indicationibus supra propositis remedii utilitas metienda est.

Dosis in genere sit vel trium, vel sex, vel decem, vel viginti granorum; in specie vero secalis cornuti:

- 1) tamquam remedii odynagogi gr. V ad X pulveris quaque decima h. sexagesima, aut infusi aut decocti ex ʒj ad ʒiv col. parati, ter-

tia pars vel cochlear majus unum eodem temporis spatio praebetur, donec effectus in conspectum veniat,

- 2) tamquam remedii antihæmorrhagici gr. iij, vj ad x pulveris, pro conditione rei, decima quaque h. sexagesima, quaque hora, ter vel quater in die, infusi vero ex ʒj — ij cum ʒvj aquae fervidae parati, cochlear majus unum iisdem intervallis.

- 3) tamquam remedii sensibilitatem uterini minuentis et prophylactici contra metrorrhagias post partum imminentes gr. x — xx pulveris semel ante partum porrigatur.

- 4) tamquam remedii contractiones in utero prolapso provocantis gr. x — xx pulveris ternis horis sumantur.

- 5) tamquam remedii emmenagogi gr. iij — vj ter vel quater in die.

- 6) tamquam remedii leucorrhoeas debellantis dosi eadem.

- 7) tamquam remedii fibrifugi g. x — xx pulveris ter ante paroxysmum porrigantur, duabus semper horis interjectis, idque ita, ut ultima dosis ipso exorientis paroxysmi tempore sumatur.

Formae, quibus adhibetur, multae sunt:

- 1) Substantia; Pulvis e secali cornuto, ante messem collecto et bene conservato, recens paratus, certe efficacissimus. Ut a ventriculo melius feratur, Balardini et Bigeschi cum cum

vino sumi jubent. Ceterum exemplo sint formulae sequentes.

R. Secalis corn. rec. gr. v — x.

Elaeosacch. Cinnamomi gr. x.

M. f. pulv. dent. tales doses No. vj S.
Quaternis horae partibus pulvis unus sumatur,
donec effectus obtineatur.

R. Secal. corn, rec. ʒj.

Opii puri gr. iijj.

M. f. pulv. div. in part. aequ. No. x. S.
ternis horis sumantur singulae. Sic Alce in
metrorrhagia profusa passiva remedium nostrum
commendavit.

R. Sec. corn. rec. gr. x.

Opii puri gr. j.

Sacch. albi ʒj.

M. f. pulv. dentur tales doses No. iijj. S.
quoque semihorio sumatur unus pulvis in uteri
tetano.

2) Infusum. Secundum pulverem usitatis-
sima, et in iis casibus, ubi partus tantum ex
tonia aut debilitate uteri retardatus, aptissima
forma est. Commendantur hae formulae:

R. Sec. corn. rec. in pulv. red. ʒj — ij.
inf. cum

Aquae font. ferv. q. s. Col. ʒiv adde

Elaeosacch. menth. pip.

Elaeosacch. cinnam. aa ʒj.

M. D. S. Propincitur quaque decima h. se-
xagesima tertia pars (Odynagogum).

R. Sec. corn. rec. in pulv. red. ʒj — ij
inf. cum

Aquae ferv. s. q.

Col. ʒvj adde

Syrupi Aurant. ʒj

Acidi phosphorici dilut. ʒj.

M. D. S. Cochlear majus quater in die
sumatur. (In metrorrhagia passiva e mensibus
nimis orta, auctore Busch).

3) Decoctum, parturientibus a Schneidero
praesertim exhibium.

R. Sec. corn. rec. cont. ʒj

coque c.

Aquae font. ʒvj ad col. ʒiv.

adde

Spir. sal. dulc. ʒʒ.

Syr. Rub. Id. ʒʒ.

M. D. S. Tertia pars quoque semihorio
bibatur.

4) Pilulae, in leucorrhoea et amenorrhoea
praecipue commendatae:

R. Pulv. Sec. corn. rec. cont. ʒj

—— Rad. Althaeae ʒj.

Extr. Cardui bened.

—— Graminis aa ʒj.

M. f. massa, ex qua formantur LXXX pi-
lulae, conspergantur cort. pulv. cinnamoni. D.
S. Sex pilulae ter aut quater in die sumantur.

5) Tinctura secalis corn. secundum Cl. Ro-
bert hoc modo paratur:

R. Pulv. secal. corn. rec. cont. ℥3.

infunde

alcohole vini ℥vj.

per quatridduum macerentur, tunc liquor coletur,
et ad usum bene asservetur; cujus XV vel XX
guttae sumantur, prout res postulat.
